

»Dine vidnesbyrd er fuldt at lide på« (Salme 93,5)

Guds vidnesbyrd

Salme 119 er et poetisk mesterstykke. Den består af 22 vers, hvert på otte linier, og hvert vers bygget op med et sprogligt mesterskab, som ingen oversættelse kan gengive. Ligesom skaberværket er et kunstværk uden lige, er Guds ord det også, og Salme 119 er prototypen på alle de kunstværker, Gud skaber i den sproglige gengivelse af virkeligheden.

Salme 119 er udtømmelig og forundrig, aldrig bliver man færdig med den. Jeg foretrækker den gamle oversættelse og følger den. I den hører vi om salmistens betagelse af

dine vidnesbyrd

Første gang i vers 14: »Jeg glæder mig over dine vidnesbyrds vej, som var det al verdens visdom.« Anden gang i vers 24: »Ja, dine vidnesbyrd er min lyst, det er dem, der giver mig råd.« I vers 119 udbryder han: »...derfor elsker jeg dine vidnesbyrd,« og i vers 167 siger han, at han har dem *såre kære!*

Men han siger ikke, hvad Guds vidnesbyrd er. Det er typisk for al virkelig poesi, at den ikke kommer med mange udførlige forklaringer. Udeladelsen af alt for direkte forklaringer åbner hjertet for den åbenbaring, som ophøjet poesi lægger op til. Således også med Salme 119.

»Dine vidnesbyrd« er Guds vidnesbyrd om sig selv. Havde Gud ikke vidnet om sig selv, da havde vi aldrig lært Ham at kende, som Han er, men havde kun menneskers tanker og forestillinger om Ham, og de strækker aldrig til.

Hele Guds ord er Guds vidnesbyrd om sig selv, Hans selvåbenbaring. Og da Ordet blev kød, aflagde det troværdige vidne, vor Herre Jesus, det vidnesbyrd om Gud, der åbenbarer Ham i al Hans herlighed.

Gud ved, at menneskene ikke kender Ham, derfor præsenterer Han sig ved navn: JEG ER – JEG ER DEN, JEG ER.

Hvad det betyder, vidner Jesus af Nazaret om. Vi hører Ham gang på gang sige: »JEG ER...« Og når vi hører, hvad Han siger, hører vi Faderens vidnesbyrd om sig selv – eller måske rettere: Guds vidnesbyrd om sin Søn, der sagde: »Faderen og jeg er eet!«

»Godkender vi menneskers vidnesbyrd, så er Guds vidnesbyrd større; Guds vidnesbyrd er jo dette, at Han har vidnet om sin Søn« (1. Johs. 5,9). Salmisten kan ikke tale nøgternt om Guds vidnesbyrd. Det kan ingen, der lytter til dem, thi Gud vidner om sig selv, at Han er kærlighed,

og hvem kan tale nøgternt, upåvirket af kærligheden, når han selv er genstand for den?

Det første, salmisten jubler ud, er: »Salige er de, som agter på Hans vidnesbyrd, søger Ham af hele deres hjerte« (vers 2). Det kan vi sige *Amen* til af ganske hjerte; det har vi selv erfaret. Lad os imidlertid i denne søde juletid, hvor man ret skal fornøje sig, følge salmisten i alt, hvad han i sin lange salme har at sige om Guds vidnesbyrd, så skal enhver af os snart, forstå, at saligheden just ligger i at agte på dem.

Jeg glæder mig over dine vidnesbyrd (vers 14)

De er for salmisten mere værd end al verdens rigdom. Verdens rigdom vidner tidligt og silde om, at den kan ikke frelse, men Gud vidner i Kristus om sig selv og siger: »JEG ER Opstandelsen og Livet; den, som tror på mig, skal leve, om han end dør« (Johs. 11,25).

Således elskede Gud verden, deriblandt dig, at Han gav sin Søn, den enbårne, for at enhver, som tror på Ham, altså også du, ikke skal fortabes, men have evigt liv.

Kan vi høre et herligere vidnesbyrd om Gud end dette? Den værste synder, det mest håbløse individ, den, der har forspildt sit liv, bliver frelst og går ikke fortabt, når han påkalder Jesu navn og tror på Ham, der er synderes ven og gik i synderes sted, da Han tog al deres skyld på sig og lod Guds straf ramme sig. Det gjorde Han een gang for alle, da han hin langfredag blev korsfæstet og bar det stille for os alle.

Jeg citerede imidlertid ikke salmisten helt rigtigt, thi han siger: »Jeg glæder mig over dine vidnesbyrds vej...« Guds vidnesbyrd viser os den rette vej gennem livet. Og hvad den er, åbenbarede vor Herre Jesus, da han sagde: »JEG ER Vejen...« (Johs. 14,6).

Salmisten havde erfaret, at hans egen vej ikke var den rette, og at de veje, hans menneskelige rådgivere anbefalede, heller ikke var det. De kunne i bedste fald føre ham til høje mål her i livet, men de førte aldrig til hvile i sjæl og sind, fred med Gud for samvittigheden og evigt liv. Men det gør vor Frelser. Han er vejen, den eneste, der fører til frelse, frihed, frygtløshed for dommen efter døden og forløsning for legemet i opstandelsen.

Han er også vejen uden om alle faldgruber. Det udtrykker salmisten således:

Dine vidnesbyrd er min lyst, det er dem, der giver mig råd (vers 24)

Gud vidner om sig selv og åbenbarer, at Han er *Underfuld-Rådgiver* (Esaj. 9,6). Salmisten havde måske en tid i sit liv ikke haft lyst til at spørge HERREN til råds, men var gået efter sin egen lyst og trang. Han havde erfaret, at det var tåbeligt. Nu søgte Han HERREN som sin underfulde rådgiver og oplevede, at Hans råd var såre gode både i åndelige og i praktiske anliggender. Han havde lært at bie på HERREN, stole på Ham, ikke forivre eller forhaste sig, men blive i ro og tillid og således lade sig lede af Ham, der både er *Underfuld-Rådgiver* og *Vejen*, som han med sine råd peger på – vejen fra herlighed til herlighed!

Nu var salmisten nået så vidt i sit liv, at det var blevet hans lyst at bie på lys over Guds vidnesbyrd om sig selv og således modtage det ene viise råd fra HERREN efter det andet. Måtte vi have det på tilsvarende måde! Det giver sig det praktiske udslag, som salmisten beskriver således

Jeg hænger ved dine vidnesbyrd (vers 31)

Han klynger sig til, hvad Gud har åbenbartet om sig selv, da Han vidnede om sig selv.

Enhver af os bliver udsat for en mængde vidnesbyrd om, hvordan vi er. Mange af dem er afslørende, ikke mindst samvittighedens vidnesbyrd om vor syndighed, synder, nederlag, fald, undladelser, halvhed, sjuskethed, ustyrlige temperament, o.s.v. Alle disse vidnesbyrd er i og for sig rigtige. Men de er ikke sande. Thi Gud vidner om sig selv og siger: »JEG ER... Sandheden« (Johs. 14,6). Og Han, der er Sandheden, siger: »Din skyld er borte, din synd er sonet!«

Det må vi hænge ved og klynge os til, når vor samvittighed hæver røsten, og vi fristes til at give den ret. Guds vidnesbyrd er større end vor samvittigheds vidnesbyrd, thi Gud vidner om sin Søn, vor samvittighed vidner kun om os og lader Guds vidnesbyrd om sin Søn, der med sit blod udslettede vor skyld og synd for evigt, ude af betragtning. Derfor er dens vidnesbyrd i al dets rigtighed ikke sandt. Sandheden lyder ikke fra samvittigheden, men fra Ham, der er Sandheden. Derfor hænger vi ved Hans vidnesbyrd og klynger os til dem.

Dog, lad os ikke tale for selvsikkert om, at vi klynger os til HERRENS ord og holder fast ved det. Det er næppe den fulde sandhed om os. I hvert fald stoledes salmisten ikke mere på sig selv, end at han også følte trang til at bede denne bøn:

Bøj mit hjerte til dine vidnesbyrd (vers 36)

Guds vej for os er ikke en vej, der behager kødet. Jesus er Vejen. At følge Ham fører ikke til jordisk vinding. Derfor kan det være svært for os at klynge os til Guds vidnesbyrd om vejen. Det kendte salmisten til. Derfor bad han HERREN om at bøje hans hjerte til at følge den vej, Gud vidnede om, og som er vor Herre Jesus.

Andre veje fører ganske vist til større vinding i menneskers bedømmelse, men det er altid, hvad salmisten kalder »urede- lig vinding«, thi den er på bekostning af Guds vilje. Derfor beder han HERREN om ikke at bøje hans hjerte dertil.

Hans bøn vidner om, at han er en gud- frygtig mand. Han bæver ved tanken på, at Gud skulle bøje hans hjerte til uredelig vinding, thi det var ensbetydende med, at Gud gav ham hen i hans egen lyst og vilje, og det er fortabelse. Salmisten arbejdede øjensynlig med frygt og bæven på sin egen frelse, fordi Gud virkede i ham at ville og at udrette (Fil. 2,12-13).

Men han er ikke fejg; han skammede sig ikke ved Guds vidnesbyrd:

Jeg vil tale om dine vidnesbyrd for konger uden at blues (vers 46)

Konger er sat til at herske på jorden, men over enhver konge er HERREN, Gud Den Almægtige. Han bøjer kongers hjerte som vandbække i sin hånd (Ordsp. 21,1). Den mægtige kong *Nebukadnezar* måtte erkende, at Den Højeste er Herre over menneskenes rige og kan give det til hvem, Han vil (Dan. 4,30-37), og mederkongen *Kyros* måtte tjene Guds vilje (Esaj. 44,28).

Fik salmisten lejlighed til at tale med konger, ville han ikke tie om Guds vidnesbyrd om sig selv som Herrernes Herre og Kongernes Konge. Det er ofte, hvad de store trænger allermost til at høre.

Måtte dronningen og statsministeren få dette at høre af pålidelige vidner om Guds vidnesbyrd!

Men skulle salmisten blive overvældet og tie, hvor han burde tale, skulle han svigte, da overtænkte han sine veje og

styred min fod tilbage til dine vidnesbyrd (vers 59)

Dette skriver jeg tirsdag d. 11. september. Jeg begyndte at skrive denne artikel i for-

middags – og nu sidder jeg for at skrive det følgende, rystet af meddelelsen om det forfærdelige terrorangreb på New York.

Ingen af de ledende statsmænd, der har udtalt sig om katastrofen, har, bortset fra USAs præsident, med et eneste ord nævnt Guds navn og formanet befolkningerne til at søge Ham; ingen har mindet befolkningen i deres lande om, at menneskene skal komme til at dåne af rædsel for de ting, som skal komme over jorderige, skønt de nu har fået et forvarsel derom. Og jeg selv sidder med en følelse af, at jeg må styre min fod tilbage til Guds vidnesbyrd og ikke vige derfra. Ak, hvor kommer man let ud af trit med Guds vidnesbyrd – ak, hvor forfalder man let til tom snak.

Ingen i New York var forberedt på, at dette kunne ske. Er vi forberedt på det øjeblik, da Herren Jesus åbenbarer sig? Lad os med salmisten styre vor fod tilbage til Guds vidnesbyrd – også om Hans vidnesbyrd er en dom over lunkenhed, menneskefrygt og overfladiskhed, thi Han vidner om, at om vi er troløse, forbliver Han dog tro – hvis vi bekender vore synder, er Han trofast og retfærdig, så Han tilgiver os vor synder og renser os for al uretfærdighed.

Hvor vi dog behøver Jesu vidnesbyrd, når vi føler vor utilstrækkelighed og afmagt, og når Guds Ånd lader os forstå, at vi har bedrøvet Ham. Han vidner om, at Han ikke fordømmer os, men elsker os og genopretter os. Han vil aldrig slippe os eller forlade os. Nej, Han vil fremstille enhver af os som fuldkommen i Ham, uden plet eller rynke, uden dadel eller mangler – så stor er Hans frelse, som Han selv vidner om, for at vi skal holde Ham for troværdig, glemme, hvad der ligger bag, og ile fremad mod målet. Da får vi lyst til at sige som salmisten:

Lad dem, der frygter dig, vende sig til mig, de, der kender dine vidnesbyrd (vers 79)

Salmisten var som så mange af Guds dyrebare børn åndeligt ensom. Han savnede fællesskab med ligesindede. Det kan mennesker ikke arrangere, og når de alligevel gør det, er det mere menneskeværk end Åndens værk og bedrøver derfor dem, der længes efter det fællesskab, som Jesus bad om i sin ypperstepræstelige bøn: »at de alle må være eet, *ligesom* du Fader! i mig, og jeg i dig, at også de må være eet *i mig*« (Johs. 17,21).

Det er fællesskabet af dem, der frygter Gud og kender Hans vidnesbyrd, altså dem, der ligner salmisten påfaldende. De er af samme sind og samme opfattelse som Han, thi de kender Guds vidnesbyrd i den betydning, at de er eet med dem –

kender Hans tanker og Hans veje og er eet med dem.

Salmisten bad Gud om, at sådanne vendte sig til ham, ikke overtalt af ham til at komme, men sendt af Gud. Sådan opstår det åndelige fællesskab ofte. Der findes intet rigere samfund imellem Guds børn end dette. Men det er ingen garanti for idel lykke. Det er snarere fællesskab om trængselen og udholdenheden og kongedømmet i Jesus (Åbenb. 1,9). Salmisten kendte i hvert fald til at komme i stor nød. Derfor bad han:

Hold mig i live efter din miskundhed, at jeg kan holde din munds vidnesbyrd (vers 88)

Salmistens liv minder om apostelen Paulus'. Han blev forfulgt – de frække grov grave i håb om, at han faldt i dem – med løgn forfulgte de ham – han var næsten tilintetgjort (vers 84-87). Han havde »kun« Guds løfter og Guds miskundhed. Dem klyngede han sig til i troens gode strid med håb imod håb: »HERRE, dit ord er evigt, står fast i Himmelen ... Dine bud står fast, de holder dine tjenere oppe« (vers 89-91). Vi kender ikke salmistens navn. I sin anonymitet repræsenterer han ethvert Guds barn, der lider møje og holder ud. Han oplever, at Kains ånd råder i de gudløse, derfor siger han:

De gudløse lurer på at lægge mig øde, dine vidnesbyrd mærker Jeg mig (vers 95)

Salmisten har lært den hemmelighed: at lade sin sjæl samle sig om Guds vidnesbyrd og ikke om, hvad ondskabens repræsentanter lurer på, lægger planer om og slår sig sammen om. Således har han sin styrke i ro og tillid til HERREN og ser sig ikke uretligt om til højre og venstre, indlader sig heller ikke i unyttige diskussioner. Og således ser han, at for alting, der under de gudløses muligheder, er der en grænse, men Guds bud, der er udtrykket for Hans vilje, har ingen grænse (vers 96). Han grunder hele dagen på Guds lov, men ikke på, hvad hans fjender nu kan finde på. Derfor er han langt viisere end alle sine fjender (vers 97 – 98), thi de pønser kun på, hvad de kan påføre ham af ondt, men han grunder over, at Guds lov påbyder ham at elske dem, og det bud er for stedse hans! Så stor en kraft har Guds vidnesbyrd! Ikke underligt, at salmisten udbrød:

Jeg er klogere end alle mine lærere, thi jeg grunder på dine vidnesbyrd (vers 99)

Vi ved ikke, hvem der var hans lærere,

men det har formentlig været skriftkyndige mænd. Han foragter dem ikke, men han har lært noget, som de ikke har lært, skønt de har undervist ham i Den hellige Skrift. Gud har åbnet Ordets inderste væsen, dets hemmelighed for ham og givet ham del i Guds visdom. Derfor kæmper han ikke imod ondskaben således, som de allerfleste gør – han kæmper ikke imod den på dens egne præmisser, d.v.s. ondt gengældes med ondt, hårdt gengældes med hårdt – han kæmper imod den med Guds visdoms overlegenhed. Derfor kan de onde påføre ham adskilligt ondt, der også gør ondt – men de kan ikke gøre ham ond, således som *Chr. Ramild* sagde i sin tid.

Man må agte nøje på Guds vidnesbyrd om Ham selv, Hans frelse, Hans vej og våben for at blive så klog! Og det var, hvad salmisten netop gjorde. Derfor oplevede han, der havde haft mange i og for sig gode lærere, at nu var det Gud selv, der underviste ham: »Fra dine løvbud veg jeg ikke, thi du underviste mig« (vers 102). Gode lærere underviser i, hvad der står skrevet. Gud underviser ikke blot i, hvad der står skrevet, men giver sin elev at gøre det. Sandelig kan salmisten derfor udbryde: »Hvor sødt er dit ord for min gane, sødere end honning for min mund« (vers 103). Guds undervisning førte til, at han smagte, hvor god Gud er.

Tilværelsen blev ikke lettere, han gik stadig med livet i hænderne (vers 109), men den blev uendeligt rigere. De gudløse fortsatte med at lægge snarer for ham, men de fik ham ikke bort fra Guds befalinger (vers 110). De var ham ikke en tung byrde, thi

*Dine vidnesbyrd fik jeg til
evigt eje, thi de er mit
hjertes glæde* (vers 111)

Guds herlige vidnesbyrd: »JEG ER opstandelsen og Livet, JEG ER Vejen og Sandheden og Livet; JEG ER verdens Lys, JEG ER Livets Brød, JEG ER Den gode Hyrde, JEG ER DEN, JEG ER. Den, som kommer til mig, vil Jeg aldrig støde bort. Den, som tror på mig, skal leve, om han end dør. Den, som tror på mig, kommer ikke for dommen, men er gået over fra døden til Livet. JEG vil aldrig slippe dig eller forlade dig. JEG kommer igen, for at, hvor JEG er, skal også du være!« – disse udtømmeligt herlige vidnesbyrd er vort til evigt eje. De er vort hjertes glæde. Hvad var vi uden Guds vidnesbyrd? Hvad var livet uden det? »For slagger regner du alle jordens gudløse,«

*derfor elsker jeg dine
vidnesbyrd* (vers 119)

Modne mennesker er forsigtige med at anvende ordet »elske«. De vil ikke være

med til at devaluere det. De hører ganske vist voksne mennesker sige: »Jeg elsker wienerbrød!« men hvad skal de tænke om den kærlighed? Salmisten var en moden mand. Det var han blevet i Guds skole, livets skole. Han havde lært, hvad *Grundtvig* kalder »vor skabelses gåde, støvtråde-værket«, altså den blanding af kød og ånd, som også den mest åndeligt modne er. Han, der lige har vidnet om, at han elsker Guds vidnesbyrd, siger i samme åndedræt: »Af rædsel for dig gyser *mit kød*« (vers 120). Han elsker Gud, men er ikke hans kammerat. Han fryder sig over Guds vidnesbyrd, men med bæven (Salme 2,11). Han elsker – men er alt andet end på lige fod med HERREN.

I den trængsel, de onde påfører ham, føler han ikke, han har krav på eller ret til HERRENS hjælp, derfor appellerer han til Guds *miskundhed* (vers 124), altså til den uforskyldte nåde, som Gud aldrig er forpligtet til at vise nogen, men som udspringer af Hans frie kærligheds frie vilje. Den er hans *frelse* og tillige hans *retfærdighed*. Følgelig siger salmisten: »Mine øjne vansmægter efter din *frelse* efter dit *retfærd*s ord« (vers 123).

Den gamle pagts salmedigter var mere evangelisk end mange evangeliske i Den nye Pagt! Allerede i vers 17 kaldte han sig »din tjener«, og nu siger han: »Gør med din tjener efter din *miskundhed* og *lær mig dine vedtægter*. Jeg er din tjener! Giv mig indsigt,

*at jeg må kende dine
vidnesbyrd* (vers 125)

Gjorde han ikke det? Alt tyder på, at han kendte dem bedre end de allerfleste. Ja – og netop derfor længtes han efter at kende dem. Den, som har, ham skal der gives. Guds vidnesbyrd er udtømmeligt rige. Den, som kender dem, ved, at han endnu ikke kender dem, som han bør kende dem. Han er fortsat fattig i ånden og jager efter at kende HERREN således, som HERREN kender ham. Hans mange trængsler er en hjælp til at holde ham vågen. Salmisten vidste, at man lærer Guds vidnesbyrd at kende, når man tror Gud og »oprigtigt følger alle dine befalinger« (vers 128). Da fornyes sjælen i, at

*underfulde er dine
vidnesbyrd* (vers 129)

og derfor agted min sjæl på dem. Salmisten var ikke under loven, men under Guds underfulde selvåbenbaring, der afslører hans uudgrundelige, over al erkendelse Guddomskærlighed.

Den er og forbliver en hemmelighed, men »tydes dine ord, så bringer de lys og giver enfoldige (men ikke kloge – i hvert fald ikke før de er blevet enfoldige midt i

deres klogskab) indsigt« – indsigt i Guds vilje med al visdom og åndelig forståelse, så den enfoldige kan vandre Herren værdigt, i alle måder Ham til behag, idet han bærer frugt og vokser i al god gerning ved erkendelsen af Gud (Kol. 1,9-10).

Således bliver »ved dit ord mine skridt faste, og ingen uret (der begås imod mig) får magten over mig« (vers 133). Salmisten får et stadigt uddybet kendskab til frelsens og forløsningens grundvold: *Guds retfærdighed*; først siger han: »Du er *retfærdig*, HERRE, og *retvise* dine løvbud (137), derefter

*Du slog dine vidnesbyrd
fast ved retfærd og
troskab så såre* (vers 138)

og i vers 142: »Din *retfærd* er *ret for evigt*, din lov er sandhed!« Der kan ikke herske tvivl om, at Paulus har fordybet sig i denne salme, der taler så befriende om det, mennesker ellers frygter mest af alt: Guds retfærdighed.

Gud er retfærdig, når Han retfærdiggør den, som har tro på Jesus, også om det er en ugudelig (Rom. 3,26 og 4,5). Han er guddommelig retfærdig, når han gør dette. Det sker ikke ved nogen tilsidesættelse af retfærdigheden, ikke den ringeste. Guds retfærdighed er absolut. Han nedskriver den aldrig til noget mindre. Han opfylder derimod sin egen retfærdighed i dens absolutthed, idet han gør sin Søn, den eneste, der i Hans øjne er udadtil retfærdig efter alle den absolutte retfærdigheds krav, til synd for os og lader straffen for hvert eneste menneskes uretfærdighed falde på ham.

Gud dømmer og straffer os ved at dømme og straffe vor stedfortræder og repræsentant: Jesus af Nazaret.

Når vi *er dømt* og straffet, ville Gud være uretfærdig, om Han gentog det. Dommen og straffen blev fuldført *een gang for alle*.

Guds vidnesbyrd om sig selv er slået fast ved denne frelsende retfærdighed, der tillige er Guds såre store trofasthed imod os!

Ikke underligt, at salmisten føler trang til at sige:

*Dine vidnesbyrd er ret
for evigt* (vers 144)

Gud har vidnet om sin retfærdighed – vidnesbyrdet er åbenbaring af en fremmed retfærdighed, som intet menneske kunne finde uden Guds vidnesbyrd om den. Salmisten føler sig så lille overfor Guds retfærdighed, at han beder: »giv mig indsigt, at jeg må leve!« – altså: hold mig fast ved dit vidnesbyrd om din retfærdighed – tusinde andre tanker om retfærdighed stormer ind på min sjæl og mine tanker –

uddyb din evige retfærdighed for mig, at jeg må leve – thi sejrer de andre tanker om retfærdighed, da er jeg fortabt!

Guds *retfærdighed* og *miskundhed* er Hans frelse. Det vidner salmisten om i sin herlige salme (vers 41, 123), og nu beder han: »Jeg råber til dig, o frels mig, at jeg kan holde dine vidnesbyrd« (vers 146). Han er nu så dybt forankret i Guds retfærdighed, at han ikke råber: »O Gud, lad mig holde dine vidnesbyrd, så at jeg kan blive frelst!« Han er, som før sagt, mere evangelisk end adskillige evangeliske i de evangeliske kirker. Når han råber om frelse, skønt han kender Guds vidnesbyrd om sin retfærdighed og miskundhed, er det af længsel efter helliggørelse, d.v.s. at holde Guds vidnesbyrd i praksis under alle forhold. Han har frelsesvished, men ikke i stillestående betydning, thi hans frelsesvished får ham til at jage efter frelse i uddybet betydning. »Årle råber jeg til dig om hjælp og bier på dit ord. Før nattevagtstimerne våger mine øjne for at grunde på dit ord« (vers 147-48), ikke af pligt, men af hjertets længsel efter at kende Guds selvvidnesbyrd i dets kraft til at frelse! Han kan, skønt han længes efter frelsen i fuldere mening, alligevel sige:

*Forlængst vandt jeg indsigt
af dine vidnesbyrd, thi du
har grundfæstet dem
for evigt* (vers 152)

I vers 144 *bad* han om indsigt, men nu siger han, at han *forlængst* har vundet indsigt. Modsiges han sig selv? Tilsyneladende, men ikke i den virkelighed, Guds vidnesbyrd vidner om, nemlig, at Han frelste salmisten, ikke på grund af dennes gode gerninger, men i kraft af sit eget forsæt og nåden, som for *evige tider siden* blev givet ham i Kristus Jesus (2. Tim. 1,9). Den indsigt i Guds frelse, som salmisten *nu* har, havde han *allerede forlængst*, d.v.s. helt tilbage i Gud. Den er ikke et resultat af, at han har gransket Skriften oprigtigt, men en Guds gave fra evighed.

Salmisten har altså kun »tilegnet sig«, hvad der allerede var hans, skænket ham af Gud forlængst – helt tilbage, før verdens grundvold blev lagt. Han har intet, som ikke blev ham givet – forlængst!

Derfor kan han, uden at fremhæve eller rose sig selv, sige: »Mange forfølger mig og er mig fjendske, men

*fra dine vidnesbyrd
veg jeg ikke* (vers 157)

Dette siger han ikke for at fremhæve sin lydighed. Han veg ikke fra Guds vidnesbyrd, fordi de holdt ham fast; han kunne ikke vige fra dem. Han var forankret i Guds vidnesbyrd om frelsen og herlighede-

den, derfor veg han ikke fra dem. Det er Guds vidnesbyrds kraft, han vidner om, ikke sin egen. I Det nye Testamente siger Paulus: »Den, som knytter os såvel som jer fast til Kristus, og som også salvede os, er Gud« (2. Kor. 1,21), og *Brorson* synger: »Med al din nød dig i Hans arme kast, Han holder fast!« Salmisten er ikke nogen stærk mand; det fremgår tydeligt af hele salmen. Den slutter således: »Farer jeg vild som det tabte får, så opsig din tjener, thi jeg glemte ikke dine bud.« Sådan taler en mand, der er sikker på sig selv, ikke. Salmisten afsvækker tilsyneladende sit ord om, at han ikke veg fra HERRENS vidnesbyrd. Men sådan er den rette evangeliske og åndelig tone. Man opfanger ikke en lyd af selvsikkerhed i den.

Det er kærlighedens tone, der lyder i det sande vidnesbyrd. I det tonefald kan salmisten udbryde:

*Min sjæl har holdt dine
vidnesbyrd, jeg har dem såre
kær* (vers 167)

I vers 119 sagde salmisten, at han *elsker* Guds vidnesbyrd, her, at han har dem *såre kær*. Det er endnu mere. Sådan taler man kun om og til den allerkæreste. Salmisten har et hjerte forhold til Guds vidnesbyrd. Gud har vidnet for ham om, at Han er kærlighed og har elsket ham, salmisten, først. Deri består kærligheden. Salmisten elsker og har Guds vidnesbyrd om Hans kærlighed såre kære, fordi Gud har elsket ham først. Fordi Gud har elsket ham først og elsker ham med samme guddommelige kærlighed, kan han sige:

*Jeg holder dine befalinger
og vidnesbyrd, thi du kender
alle mine veje* (vers 168)

Guds befalinger står ikke alene. Da var de kun loven. Den kræver og overlader det derefter til mennesket at opfylde kravene. For salmisten er Guds befalinger *og vidnesbyrd* en enhed og helhed. Gud aflægger sit vidnesbyrd om, at Han er kærlighed, og i lyset af Guds herlige selvvidnesbyrd forstår salmisten, at alle Guds befalinger kan samles i denne ene: du skal elske din næste som dig selv!

Han begrunder sin lydighed imod HERRENS bud på en ejendommelig måde: »thi du kender alle mine veje!« Det er årsagen til salmistens lydighed! Salmisten siger, at HERREN *kender* – det betyder, at Han ikke blot ved, hvor salmisten går, men er eet med ham deri. Altså en yderligere understregning af, at hans lydighed ikke er lovisk, men evangelisk, en konsekvens af, at Guds kærlighed omslutter ham forfra (Guds vidnesbyrd om, at

Han har elsket ham først) og bagfra (Gud har gjort sig til eet med ham på hans vandringer gennem livet).

Guds vidnesbyrd

Gud er større end vort hjerte og kender alt (1. Johs. 3,20). Guds vidnesbyrd er større end menneskenes (1. Johs. 5,9).

Gud aflægger sit vidnesbyrd og afleder vor opmærksomhed fra vort eget hjerte og fra, hvad mennesker vidner om. Gud er i eet og alt større, uendeligt større.

I overensstemmelse hermed taler Hebræerbrevet om »så stor en frelse« (2,3) og opfordrer os til at se, »hvor stor han (Kristus) er« (7,4).

Vi har »en stor præst over Guds hus« (10,21), fårene har en stor Hyrde (13,20).

Denne Guds storhed ville være skjult for os, hvis ikke Han selv aflagde sit vidnesbyrd om den, thi den er umåelig stor, helt udenfor vort hjertes forestillinger og tanker, helt anderledes end al menneskelig storhed.

Hans kærligheds storhed er større, end noget menneske endnu har begrebet, selv om Gud har vidnet om den.

Den længste salme i Skriften giver os et levende indtryk af, hvorledes det menneske, der har lyttet til Guds vidnesbyrd, på een gang er grebet af det, samtidig med, at han endnu ikke selv har grebet det.

Mere end i mands minde behøver vor tids kristne at lytte til Guds selvvidnesbyrd, Hans åbenbaring af sit eget hjerte. Det alene kan holde os fast i den første kærlighed indtil det sidste. I dag vidner menneskene om ondskabens ubegribelige magt – og også om, hvad de vil gøre for at standse den eller i det mindste hindre den i at udfolde sig.

Men de vidner ikke om Gud og slet ikke som Gud. Hans kærlighed er skjult og forekommer dem at være en uvirkelig drøm. Det kan også vi fristes til at mene.

Ingen være for sikker på sig selv. Men bliver vi ved Guds vidnesbyrd om sin Søn, da sejrer vi i kraft af Ham, der er Sandheden og som Sandheden langt »større« end løgnen, selvom den har en mængde »gode« argumenter for sin påstand om, at der er ingen Gud.

Ligesom Han, der er større end vort hjerte, og i modsætning til det ikke fordømmer os, således er Han også større end ondskaben, når den udfolder sig i al sin umenneskelighed og grusomhed. Der falder ikke en spurv til jorden uden Ham. Der sker ikke en ulykke i staden, uden at Gud står bag og lader den tjene Hans frelsesplan.

Det ses tydeligst på Golgata, og i lyset derfra kan vi også se det i dag. Grundtvig sagde: »Vil nogen Guds forsætter hæmme, han nødes til selv dem at fremme!«

Gud aflægger også dette vidnesbyrd, det sidste i Den hellige Skrift:

Han, som vidner om dette, siger: »JA, JEG kommer snart!«

Amen, kom Herre Jesus!
Herren Jesu nåde være med alle!

Lyset

Guds børn er Lysets børn og dagens børn. Vi hører ikke natten eller mørket til (1. Tess. 5,5). Derfor vandrer vi i Lyset, ligesom Han, der fødte os på ny, er i Lyset og selv er Lyset. Det er et herligt værn og en usigelig nåde i denne tid, da mørket tager magten over folkeslagene og dunkelhed skjuler dem.

Forstanden og Lyset

Vor forstand er ikke i sig selv et ufejlbarligt lys på vor vej gennem livet. Vi har pligt til at udvikle den med henblik på, at vi kan gøre fyldest i det timelige arbejde, der er de allerflestes Gud-givne tjeneste her i livet.

Det var i denne sammenhæng, professor *Hallesby* i min ungdom sagde, at en kristen gør sit arbejde bedre end de andre. Det er en del af vidnesbyrdet.

Vor forstand er en gave, som ingen har ret eller anledning til at ringeagte. Og dog skal vi ikke forlade os på den. Den strækker ikke til, når det gælder at kende Guds tanker og Guds veje. Derfor er den ikke vort Lys.

Samvittigheden

Er den vort Lys? Nej, heller ikke. Apostelen Paulus fulgte som Saul fra Tarsus sin samvittighed. Den ledede ham helt galt. Alligevel kunne han sige: »Jeg har med fuldgod samvittighed levet mit liv for Gud indtil denne dag« (Ap. G. 23,1). Han var overbevist om, at Jesus ikke kunne være Messias, og at det var hans pligt at forfølge hans disciple. Derfor følte han ingen samvittighedskvaler ved at fare så grusomt frem imod mænd og kvinder.

Vor samvittighed er også revet med i menneskets fald. Den er ikke og kan ikke være højeste autoritet, thi den er en del af os, men ikke en del af Lyset.

Da Paulus var blevet Guds barn ved troen på Jesus, kom han og hans samvittighed ind i Guds rige som et Lysets barn, og fra da af øvede han sig i altid at have en uskadt samvittighed overfor Gud og mennesker (Ap. G. 24,16).

Ordet

Guds ord er en lygte for vor fod og et lys på vor vej, men kun, hvis det virkelig er Ordet, d.v.s. Ånd og Liv, og ikke blot bogstav.

Saul fra Tarsus lod sig lede af Ordet. Der læste han, at enhver, der er hængt op på et træ, er en Guds forbandelse, og der-

fra drog han den slutning, at Jesus, den korsfæstede, umuligt kunne være Messias.

Ordet taler om, at enhver, der vil regnes med til Guds folk, skal omskæres og bl.a. holde sabbatten. Det havde Saul fra Tarsus gjort, men da han blev fyldt af Jesu Ånd, indså han, at alle lovens bud, også de nævnte, kun bliver opfyldt, men da også er påfyldt, når du elsker din næste som dig selv. Kærligheden er altså hele lovens opfyldelse.

Derfor afviste han med nidkærhed, at hedninger, der var kommet til troen, skulle omskæres, skønt Guds ord som bogstav siger det modsatte. Og derfor påtvang han ikke Jesu venner en bestemt sabbatsordning, men pålagde dem at blive i kærligheden, thi da blev loven altid opfyldt i dem.

Satte apostelen dermed Guds lov ud af kraft? Nej, tværtimod – nej, langt fra! Han stadfæstede dermed loven (Rom. 3,31).

Det er vanskeligt for de fleste at forstå. Et er jo at forstå det tankemæssigt med forstanden, noget andet er at forstå det som Ånd og Liv og i kærlighedens kraft.

Vor Herre Jesus

Han sagde: »Jeg er verdens Lys!« Han er det sande Lys, der oplyser ethvert menneske.

Ham må vi komme til, da kommer vi til Lyset. Vi »finder« Ham i Ordet, thi det åbenbarer Ham. Og når vi som Guds børn har hans Ånd i vort hjerte, kan vi læse Ordet, som Paulus læste det, og behøver ikke at læse det, som Saul fra Tarsus gjorde. Hver gang et menneske omvender sig, bliver dækket over Guds ord taget bort, og han ser noget af Guds herlighed på Kristi åsyn.

Da falder Lyset over Guds kærlighed. Den er det mest forunderlige af alt. Gud elsker sine fjender. Gud elsker syndere. Gud er kærlighed. Aldrig bliver vi færdige med at forundres herover. Personlig har jeg svært ved at tro, at Gud kan blive ved med at elske mig lige uforbeholdent. Jeg må uafsladelig »tilbage til« min blødende Frelser på hans kors udenfor Jerusalem.

Når det alligevel kniber for mig at fastholde det, fordyber jeg mig i, at Kristus kendte mig forud og alligevel »bejlede« til mig for at få mig helt.

Kun her finder en ømfindelig samvittighed hvile imod enhver fordømmelse og anklage. Det er imidlertid ikke en hvile, der herefter ikke mere kender til angreb

og anklage, thi det er troens hvile – og troen er jo ofte med håb imod håb – derfor er det undertiden en kamp at holde fast på denne hvile i samvittigheden.

Jesus er det sande lys, der oplyser ethvert menneske (Johs. 1,9). Han oplyser bl.a. ethvert Guds barn om, at der er ingen fordømmelse, for han er i Ham (Rom. 8,1). En vidunderlig oplysning! Det kan intet menneske oplyse sig selvom.

Han oplyser også om synd, og hvad dette angår, er Hans oplysning også sådan, at intet menneske kan oplyse sig selv herom. Vi kan oplyse os selv om, hvad vore *synder* er. Det hjælper loven os til. Men Jesus oplyser os gennem Helligånden om, at vor *synd* er, at vi ikke tror Ham (Johs. 16,9).

Den skrøbelige samvittighed lader sig nemt overbevise om *synderne*, men ikke om *synden*. Den har ikke svært ved at erkende alle sine nederlag, sine forsømmelser, fejl og mangler, sin utilstrækkelighed og kommen til kort, men den har vanskeligt ved at tro, at det alt sammen er tilgivet, når det er bekendt for Gud – og at vantro herom er synd!

Vore synder bedrøver os, men vor synd bedrøver Ham.

Jesus oplyser os om vejen, vi skal vælge, og skænker os mod og lyst til at følge Ham.

Han er selv vejen. Vi skal blot blive hos Ham eller i Ham, da er og forbliver vi på vejen, der leder til målet med den herlige sejrpris, Gud kaldte os til.

Han viser os aldrig bort; ej heller møder Han os med uvilje. Han vil have os for enhver pris. Det har Han vist, da han med sit blod betalte den ubetalelige pris for os.

Mørket

Mørket vil overvælde os, og undertiden ser det næsten ud til, at det er lykkedes.

Hertil siger profeten Mika: »Glæd dig ej over mig, min fjende! Thi jeg faldt, men står op; om end jeg sidder i mørke, er HERREN mit lys...Han fører mig ud i lys, jeg skal skue Hans retfærd« (7,8-9).

Hvad er Guds retfærd? Den er at retfærdiggøre enhver, som har tro på Jesus (Rom. 3,26).

Denne retfærdighed er som Lyset, der skinner i mørket, og mørket får aldrig bugt med den. I mørket på Golgata sejrede Jesus, vor Retfærdighed, en gang for alle endegyldigt over dette mørke. Derfor vil

mørket aldrig få bugt med os, der ved troen på Jesus er iklædt Guds retfærdighed, end ikke om vi sidder i mørke, thi Herren Jesus, vor retfærdighed, er vort lys.

Mørket er tæt over Danmark og hele verden, men vort Lys er kommet, og Guds herlighed er oprundet over os. I dette lys vil vi vandre resten af vejen – dette kærlighedens og sandhedens lys, hvor Jesu, Guds søns, blod renses os fra al synd, altså også fra vantroens synd!

Når vor sjæl således har det usigeligt godt hos Jesus, overkommer vi alt. Sådan havde de første kristne det, og sådan har

vi, de formentlig sidste kristne det også. Thi evangeliet er ikke blevet anderledes i de mellemliggende år, og de var mennesker ganske som vi.

I troen hav dit hjertes ro,
når trængsels nat og mørket dig vil
dække

Din Fader kan du altid sikkert tro,
lad dig kun ingen vind og fare
skrække!

Ser surt det ud og mørkt i hver en
krog,

så tro kun dog!

Så skal dit lys igen opgå,
og solen skinne efter nattens skygge!
Hvad du har tro't, skal synlig for dig
stå,
på Gud du kan frimodig altid bygge!
En kristen i en salig tilstand står,
ihvor det går!